

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 713/2024-9

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátska kancelária JUDr. Marcel Mašan, s.r.o., Dostojevského 3313/12, Poprad, proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 54Ek/2510/2023 z 19. augusta 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 4. novembra 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy uznesením všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť, vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie a priznať mu primerané finančné zadosťučinenie a náhradu trov vzniknutých v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že proti sťažovateľovi ako povinnému sa na okresnom súde vedie exekučné konanie pre vymoženie príslušenstva pohľadávky na základe právoplatných a vykonateľných exekučných titulov. Pohľadávka bola uplatnená na exekučnom súde opätovným návrhom na vykonanie exekúcie v lehote jedného roka od ukončenia starej exekúcie v zmysle ustanovení zákona č. 233/2019 Z. z. o ukončení niektorých exekučných konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZoUNEK“). Sťažovateľ následne podal návrh na zastavenie exekúcie, ktorý okresný súd zamietol uznesením sp. zn. 54Ek/2510/2023 z 9. januára 2024 (ďalej len „uznesenie vyššieho súdneho úradníka“). Proti tomuto rozhodnutiu podal sťažnosť, ktorú sudca okresného súdu zamietol napadnutým uznesením.

II. Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti dôvodí, že 12. decembra 2002 bol umiestnený do väzby a pokračoval vo výkone trestu odňatia slobody až do 28. júna 2013. Po tom, čo bol podmienene prepustený, sa zarad'oval do bežného života a vysporiadal všetky záväzky, o ktorých mal vedomosť. Dňa 20. augusta 2017 Okresný súd Kežmarok požiadal o potvrdenie, že proti nemu nie je vedené žiadne exekučné konanie, a teda si bol istý, že všetky svoje záväzky riadne vysporiadal. Zároveň mu bol 24. mája 2018 poskytnutý hypotekárny úver, pri ktorého schvaľovaní banka zistila, že proti nemu nie je vedené žiadne exekučné konanie. Z obsahu exekučného spisu je podľa názoru sťažovateľa zrejmé, že súdny exekútor riadne nekonal od roku 2001 až do roku 2019. V rámci tohto časového vymedzenia súdny exekútor vykonal šetrenie o pobyte sťažovateľa (rok 2005), keď mal zistiť, že sa sťažovateľ nachádza v zahraničí, pričom tento sa v tom čase nachádzal vo výkone trestu odňatia slobody. Druhým úkonom bolo vyžiadanie si výpisu zo živnostenského registra (2016). Napriek tomu súdny exekútor zaslal exekučný príkaz až v roku 2019 a nezapísal exekúciu ani do zoznamu exekúcií, ktorý sa vedie od roku 2017. Sťažovateľ sa pýta, ako je možné, že ostatní exekútori vedeli zistiť, kde sa nachádza. Sťažovateľ vynaložil maximálnu možnú snahu na to, aby zistil existenciu nejakej povinnosti, resp. aby mohol chrániť svoje práva. V dôsledku nekonania exekútora došlo k neprimeranému nárastu úrokov. Sťažovateľ je toho názoru, že exekútor vyslovene zneužil svoje postavenie, aby zasiahol do práv sťažovateľa a na jeho úkor sa obohatil tým, že sa pohľadávka úročila, čím sa zvyšovala aj odmena exekútora. Napadnutým uznesením došlo k porušeniu práv sťažovateľa, pretože súd ním poskytol ochranu konaniu, ktoré obchádza alebo zneužíva právo, a, naopak, odmietol poskytnúť ochranu sťažovateľovi.

4. Druhou námietkou, s ktorou sa sťažovateľ obracia na ústavný súd, je skutočnosť, že sa údajne žiaden súd nevysporiadal s jeho námietkou premlčania. Tvrdí, že predmetný nárok je premlčaný v zmysle § 112 Občianskeho zákonníka, ktorého prvá veta jasne hovorí o tom, že v konaní je potrebné riadne pokračovať. Je zrejmé, že súdny exekútor v konaní riadne nekonal vyše 18 rokov. Druhá veta reflektuje aj právo priznané právoplatným rozhodnutím a vykonávacie konanie. Keďže ide o výkon premlčaného práva, ktoré sťažovateľ namietal, v dôsledku nezastavenia exekučného konania došlo k porušeniu jeho práv. V prípade ak sa ústavný súd nestotožní s uvedenou právnou argumentáciou sťažovateľ žiada, aby ústavný súd zaujal stanovisko vo vzťahu k možnému premlčaniu nároku v rámci exekučného konania v kontexte § 100 ods. 2 Občianskeho zákonníka, keďže uvádza, že všetky majetkové práva sa premlčujú, pričom slovenský právny poriadok nepozná *expressis verbis* výnimku.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie práv sťažovateľa napadnutým uznesením, ktoré sťažovateľ považuje za nesprávne, keď nesúhlasí s právnym posúdením jeho veci a predostiera vlastný pohľad na vec a totožnú argumentáciu uplatnenú v exekučnom konaní.

6. Na základe doterajšej judikatúry ústavného súdu je potrebné konštatovať, že súčasťou základného práva na súdnu ochranu je aj nútený výkon súdnych a iných rozhodnutí vrátane súdnej

exekúcie. Aj vo výkone rozhodnutia alebo v súdnej exekúcii sa musí každému zaručiť prístup k súdnej ochrane, ak splní predpoklady ustanovené zákonom. K naplneniu záruk na prístup k súdnej ochrane v zmysle už uvedeného článku ústavy dochádza až vtedy, keď uplatnené právo je efektívne vykonané. Efektívnosť výkonu tohto základného práva vyžaduje, aby všeobecný súd konal objektívne, vylúčil náhodné alebo svojvoľné uplatnenie zákonných možností na rozhodnutie, a ak prijme konečné rozhodnutie, vychádzal z toho, čo objektívne zistil. Preto pri postupe všeobecných súdov treba dbať na to, aby účastníkom exekučného konania zabezpečili taký prístup k súdnej ochrane v exekučnom konaní, ktorý nie je diskriminačný bez primeraných a objektívne zdôvodniteľných okolností (m. m. III. ÚS 378/2018).

7. Vzhľadom na podstatu argumentácie sťažovateľa je potrebné tiež pripomenúť, že ústavnému súdu neprislúcha hodnotiť správnosť skutkových záverov či právneho posúdenia veci všeobecnými súdmi, pretože nie je prieskumným súdom, nadriadeným súdom a ani ochrancom zákonnosti. Súdna moc je v Slovenskej republike rozdelená medzi všeobecné súdy a ústavný súd, čo vyplýva aj z vnútornej štruktúry ústavy (siedma hlava má dva oddiely, kde prvý upravuje ústavné súdnictvo a druhý všeobecné súdnictvo). Pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti ústavný súd nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Sú to teda všeobecné súdy, ktorým ako „pánom zákonov“ prislúcha chrániť princípy spravodlivého procesu na zákonnej úrovni. Úloha ústavného súdu pri rozhodovaní o ústavnej sťažnosti pre porušenie základného práva na súdnu ochranu rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, či nie sú arbitrárne alebo svojvoľné s priamym dopadom na niektoré zo základných práv a slobôd (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

8. O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

9. Po preskúmaní napadnutého uznesenia ústavný súd konštatuje, že v dôvodoch napadnutého uznesenia nezistil takú skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup okresného súdu nemajúci oporu v právnej úprave relevantnej v danej veci. Rozhodnutie okresného súdu v spojení s uznesením vyššieho súdneho úradníka, s ktorým sa súd ako s vecne správnym a zákonným stotožnil, obsahuje vyčerpávajúcu interpretáciu relevantných ustanovení exekučného poriadku týkajúcich sa posudzovania návrhu sťažovateľa na zastavenie exekúcie v kontexte dôvodov zakladajúcich podľa názoru sťažovateľa opodstatnenosť jeho návrhu, s ktorou korešponduje logické a náležité odôvodnenie rozhodnutia prezentované v rámci právnych úvah konajúceho súdu. Tieto právne závery ústavný súd kvalifikuje ako dostačujúce a racionálne, nepopierajúce zmysel a podstatu použitej právnej úpravy, tvoriace tak dostatočnú oporu výroku prijatého rozhodnutia, čo svedčí o jeho ústavnej konformite.

10. Na tomto závere nemôžu nič zmeniť ani námietky sťažovateľa prezentované v ústavnej sťažnosti.

11. Je pravdou, že sťažovateľ v rámci návrhu na zastavenie exekúcie vzniesol námietku premlčania. Túto odôvodňoval tým, že exekučným titulom je rozsudok Okresného súdu Kežmarok sp. zn.

4C/135/97 z 1. júla 1998 a platobný rozkaz Okresného súdu Kežmarok sp. zn. 2Cb/173/99 z 20. októbra 1999, pričom návrh na vykonanie exekúcie bol podaný 7. novembra 2023. Nie je však pravdou, že sa námietkou premlčania okresný súd nezaoberal. Práve naopak, v rámci dôvodov rozhodnutia vyšší súdny úradník ozrejmil, že § 9 ods. 2 ZoUNEK stanovilo dobu v trvaní jedného roka od ukončenia starej exekúcie, keď je premlčanie pohľadávky uplatnenej na exekučnom súde opätovne podaným návrhom na vykonanie exekúcie vylúčené. Následne vzťahol uvedené ustanovenie na prípad sťažovateľa, keď konštatoval, že staré exekučné konanie bolo ukončené nadobudnutím právoplatnosti uznesenia, ktorým okresný súd určil, že došlo k zastaveniu starej exekúcie (3. júla 2023). Opätovný návrh na vykonanie exekúcie bol okresnému súdu doručený 7. novembra 2023, teda v lehote jedného roka tak, ako to upravuje § 9 ZoUNEK. V dôsledku toho uzavrel, že pohľadávka vymáhaná v tomto konaní nebola premlčaná. Takémuto zdôvodneniu zo strany okresného súdu niet z ústavnoprávneho hľadiska čo vytknúť, keďže sa opiera o relevantnú právnu úpravu a dostatočne reaguje na výhrady, ktoré sťažovateľ predniesol v rámci návrhu na zastavenie exekúcie, ako aj v rámci sťažnostného konania. Ústavný súd nevidí žiaden priestor na to, aby vstupoval do tejto ústavne udržateľnej interpretácie aplikovanej právnej úpravy či akokoľvek korigoval alebo dopĺňal dôvody rozhodnutia okresného súdu, a to ani pokiaľ ide o explicitnú požiadavku sťažovateľa „o zaujatie stanoviska vo vzťahu k možnému premlčaniu nároku v rámci exekučného konania v kontexte § 100 ods. 2 Občianskeho zákonníka“.

12. K uvedenému ústavný súd v krátkosti dopĺňa, že z predložených dokumentov nevyplýva, že by sťažovateľ uplatnil pred okresným súdom námietku premlčania s takým odôvodnením ako v ústavnej sťažnosti. Ústavný súd stabilne judikuje, že pokiaľ sťažovateľ v rámci ochrany svojich základných práv a slobôd uplatní v konaní pred ústavným súdom argumentáciu, ktorú mohol predniesť, ale nepredniesol v konaní pred všeobecnými súdmi, ústavný súd na jej posúdenie nemá právomoc (III. ÚS 201/04, IV. ÚS 266/08, II. ÚS 462/2012, I. ÚS 222/2018).

13. Ústavný súd na jednej strane dokáže pochopiť kritiku okolností súvisiacich s exekučným konaním vedeným proti sťažovateľovi, na druhej strane však právne argumenty, ktoré sťažovateľ uviedol vo svojej ústavnej sťažnosti neumožňujú prijať záver o porušení jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 20 ods. 1 ústavy. Preto ústavný súd ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ako zjavne neopodstatnenú a podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

14. Sťažovateľ namieta aj postup súdneho exekútora v exekučnom konaní, ktorý dáva do súvisu s potrebou zastavenia exekúcie. K tomu ústavný súd dáva do pozornosti, že mu z jeho postavenia nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) neprislúcha posudzovať zákonnosť či dokonca správnosť postupu súdneho exekútora. Ústavný súd má ústavou presne vymedzenú svoju právomoc, v rámci ktorej môže rozhodovať iba o porušení základných práv alebo slobôd sťažovateľa, a aj to len za predpokladu, že o ich ochrane nerozhoduje iný súd (IV. ÚS 229/03). V tejto súvislosti poukazuje i na § 218a ods. 1 Exekučného poriadku, podľa ktorého fyzické osoby a právnické osoby sa môžu obracať na ministerstvo a na komoru so sťažnosťami na činnosť komory a na činnosť exekútorov. Sťažnosti na činnosť komory vybavuje ministerstvo. Sťažnosti na činnosť

exekútorov vybavuje komora. Sťažovateľ tak môže požiadať o prešetrenie vybavenia jeho sťažnosti komorou ministerstvo.

14.1. Preskúmanie postupu, resp. činnosti súdneho exekútora tak spadá v prvom rade do pôsobnosti komory ako samosprávnej stavovskej organizácie. Následne sťažnosti na činnosť komory vybavuje ministerstvo spravodlivosti, ktoré sťažovateľ môže požiadať aj o prešetrenie vybavenia jeho sťažnosti komorou (I. ÚS 56/2017). Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že ústavný súd nie je príslušný na preskúmanie činnosti (postupu) súdneho exekútora. Aj keby súdny exekútor pochybil vo svojom postupe tak, ako to naznačuje sťažovateľ, nezakladalo by to samo osebe dôvod na zastavenie exekúcie, keďže nárok oprávneného existuje a súdny exekútor je len štátom určenou a splnomocnenou osobou na vykonávanie núteného výkonu exekučných titulov. Voči súdnemu exekútorovi by prichádzalo do úvahy iba vyvodenie disciplinárnej zodpovednosti, prípadne zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

14.2. Keďže ústavný súd môže skúmať iba ústavnoprávne aspekty danej veci, ústavnú sťažnosť v časti týkajúcej sa námietky o naznačenej nesprávnosti a nezákonnosti postupu súdneho exekútora odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde pre neprípustnosť.

15. Vzhľadom na to, že ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. decembra 2024

Miloš Maďar
predseda senátu